

ARKADY WENERSKI

Zmiany umów w sprawie zamówień publicznych w świetle wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 7 grudnia 2023 r.

Abstrakt

Artykuł dotyczy istotnego, z perspektywy wykładni przepisów Prawa zamówień publicznych dotyczących modyfikacji umów, wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 7 grudnia 2023 r. w połączonych sprawach C-441/22 i C-443/22.

Wyrok ten zwraca uwagę na co najmniej dwie nieprawidłowe praktyki. Po pierwsze, okoliczności „nieprzewidywalne”, których wystąpienie może uzasadniać modyfikację umowy, bywają interpretowane w sposób zbyt szeroki. Po drugie, zmiany umów, które nie zostały wprowadzone „wprost” (porozumieniem lub aneksem modyfikującym umowę), nie są traktowane jako zmiany umowy w rozumieniu przepisów.

Wynikające z wyroku wnioski są relewantnym, dla całego rynku zamówień publicznych, sygnałem, którego identyfikacja przez uczestników rynku zamówień publicznych jest obligatoryjna. W ramach artykułu przybliżono motyw, którymi kierował się Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, konsekwencje orzeczenia dla uczestników rynku zamówień publicznych, a także badania empiryczne.

W artykule wykazano, że przesłanka modyfikacji umowy dotycząca wystąpienia okoliczności „nieprzewidywalnych” jest często wykorzystywana jako uzasadnienie dla modyfikacji umów. Jednak badania potwierdzają zarazem tezę, że występują liczne przypadki, w których zastosowanie przesłanki umożliwiającej modyfikację umowy w związku z zaistnieniem okoliczności „nieprzewidywalnych” może budzić wątpliwości.

Wobec powyższego ustalenia oraz w kontekście potencjalnego wzrostu liczby zamówień publicznych (związanego z wykorzystaniem środków z Funduszy Europejskich), prawidłowa interpretacja omawianego wyroku TSUE jest tym bardziej istotna. Modyfikacja umowy objętej dofinansowaniem ze środków unijnych w sposób niezgodny z prawem może skutkować korektą otrzymanego dofinansowania w wysokości 25%.

Słowa kluczowe: zamówienia publiczne – zmiana umowy – okoliczności nieprzewidywalne – TSUE